

Anotace: DBMS/Copy 3.1

Používání několika programů pro přípravu a zpracování dat působí většinou potíže vzájemného přenosu souborů. V každém typu programu i v programech stejného typu jsou soubory vybavovány jinak a záznam souborů se provádí ve vlastním speciálním formátu. Rozdílnost těchto formátů působí pak potíže. SPSS/PC+ může přímo číst i tvořit tvary ASCII, 1-2-3, Symphony, Excel, Multiplan, DBF, SYLK. SPSS pro Windows přebírá navíc přímo SAS, Oracle a SQL Server. Při statistické práci a typicky při vysokoškolské výuce statistiky se používá několik statistických systémů paralelně (každý má své zvláštní rysy, přednosti a něco, co ostatní nemají; ve výuce tak studenti dostávají široký základ, v analýze využíváme širších metodologických). V takovém případě je nutno převádět soubory buď pomocí ASCII, nebo třetího tvaru, který je oběma systémům přímo dostupný. Při tom se však ztrácí pracně vložená informace o názvech proměnných a kódů, identifikaci chybějících hodnot a o tiskových formátech (resp. se podle určeného formátu data zaokrouhlují a ztrácí se záznamová přesnost).

DBMS/Copy převádí vzájemně na sebe různé formáty, a to nejen data, ale i maximum veškeré převoditelné (tj. cílovým formátem uložitelné) doplňkové informace. Převod více než 70 různých tvarů souborů v několika skupinách:

- databázové soubory - 24 formátů (dbf, Clipper, dBXL, GURU, PC-file, PRODA, Q&A, Paradox, Reflex, SAS/PC ad.);
- SQL databáze - Informix, Ingres, Oracle;
- pořizovací a grafické soubory (Datalex Entry Point 90, Axum, SigmaPlot, SigmaScan, SYGRAPH)
- tabulkové kalkulátory (spreadsheets) - 1-2-3, DIF, Excel, SYLK, Quattro, Quattro Pro, Symphony);
- statistické systémy - 27 formátů - např. BMDP, SOLO, CSS, EpiInfo, Gauss, Glim, PRODA, SAS, SPSS/PC+, SPSS pro OS/2, Statgraphics, Systat;
a 7 formátů systémů pro statistickou analýzu časových řad - RATS, SORITEC, ad.
- přenosné soubory SPSS, SAS a různé další.

Zadání převodů pomocí oken a menu je velmi jednoduché a samotný převod velmi rychlý.

Interně používá program k převodům 20 různých typů proměnných a vlastní extenze v názvech souborů.

Kromě přímého převodu souborů umožňuje část DBMS/Copy Plus také změny v souboru (výběry a transformace proměnných) pomocí vlastního jazyka a Navigátoru, interaktivního zápisového prostředí pro zápis a provedení instrukcí. Navigátor je obsluhován pomocí nabídkových oken a má běžné editační funkce, výsledný program může být uložen jako textový soubor pro pozdější využití. Běh je

dávkově řízen pomocí paragrafů, jež sestávají z jména modulu, použitých příkazů a z pokynu k provedení ('run'). K dispozici jsou dva moduly s různými funkcemi; COMPUTE a OPTIONS. COMPUTE filtruje případy, vytváří a modifikuje proměnné (přímým pokynem nebo s podmínkou), převádí záznamy ze vstupního do výstupního souboru. OPTIONS řídí způsob práce a mění parametry systému podle přání uživatele. Změny v souborech se týkají nejen změn hodnot proměnných a redukce případů, ale též vybavení souboru (např. jména a názvy), formátů, pořadí proměnných ap. K dispozici je bohatá knihovna funkcí (matematické, statistické, logické, finanční, datum a čas, textové, převod textových proměnných na číselné a naopak, indexování, lag).

Manuál je přehledný a poskytuje veškerou informaci pro uživatele, který není programátorem. Instalace je jednoduchá.

Program sám nedává výsledky statistických analýz ani tabulky či grafy. Patří do třídy obslužných programů, které velmi zjednodušují práci v situacích, pro něž jsou připraveny. DBMS/Copy a DBMS/Copy Plus pomáhají k převodům souborů a k úpravám souboru v rámci jednoho systémového typu tam, kde zpracovatelský systém neposkytuje dostatečně bohaté knihovny transformačních funkcí.

Konzultace:

Otázka 1: Je možné po definování proměnných v Data Entry změnit jejich pořadí? Je možné zrychlit definice proměnných v DE (postupné zadávání jednotlivých proměnných je velmi zdlouhavé)?

Odpověď: V Data Entry je možné změnit pořadí vstupů pomocí formuláře, nikoli však pořadí proměnných ve vlastním souboru. To je pevné podle původního zadání resp. vstupu. Je pouze možné proměnné zrušit a znovu je zavést na konci souboru. Změna pořadí proměnných je však často požadována. Jednoduché řešení problému: soubor pořízený v Data Entry si vyvolejte do SPSS, kde změňte pořadí pomocí příkazu

MODIFY VARIABLE /REORDER POSITIONAL (seznam prom. v novém pořadí).

Vzniklý aktivní soubor uložte jako nový systémový soubor a ten pak převezměte do Data Entry II.

Na druhou část otázky je odpověď obdobná. Pro pořizování souborů s velkým počtem proměnných je skutečně nepříjemné určovat a vybavit každou proměnnou zvlášť, a to i přes možnost využití kopírovací funkce. Podle mých zkušeností je nejlépe definovat si soubor v SPSS s jedním fiktivním případem, tento soubor převzít do DE a poté zde data pořizovat pod připravenou hlavičkou s využitím všech předností DE.

Otázka 2: V Review se po několika následných použití tlačítka Alt D (delete row - zruš řádek) program zastaví a nereaguje na žádné pokyny. Co máme dělat, abychom neztratili celý editovaný soubor?

Odpověď: Tuto neodladěnou chybu editoru překonáme tím, že použijeme jednou Alt U (undelete - zařaď předchozí zrušený řádek); poté je možné pokračovat